

[Undervisningsministeren.]

til interessegrupper og foreningsarbejde for børn og unge under 25 år, bortfalder.

Det er endvidere hensigten ved en administrativ ændring af de i henhold til lovens § 34, stk. 5, fastsatte regler om driftstilskud til lokaler at fastsætte et maksimumsbeløb på omkring 50 kr. for den leje pr. time, der for idrætshaller kan ydes refusion til. Det er ministeriets indtryk, at der mange steder — navnlig i nyetablerede haller o. lign. — er tale om så høje lejebeløb pr. time, at det må betragtes som urimeligt. De nugældende tilskudsprocenter, hvorefter kommunen yder 75 pct. af den maksimerede udgift, således at halvdelen heraf refunderes af staten, vil blive bibeholdt.

Ved de påtænkte administrative ændringer vil man opnå, at der formentlig ikke sker ændringer i tilskudsforholdene med hensyn til de mindre og billigere idrætshaller, medens toppen af tilskuddet skæres af, for så vidt angår de bedre udstyrede lokaliteter.

Der vil herved kunne opnås en besparelse på ca. 2,5 million kr. i 1971-72 ud over de besparelser, der følger af ændringerne i loven.

Endelig tænkes der gennem lovforslaget opnået visse mindre besparelser ved en stramning af elevtalskravene i ungdomsskolen — bortset fra specialundervisningen — og ved bortfald af tilskud til undervisningsmateriel til fritidsundervisning for voksne.

4. Forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus.

Der er i dette lovforslag dels tale om en spareforanstaltning og dels om en tilvejebringelse af hjemmel for i givet fald at indføre en punktvis regulering af adgangen til enkelte universitetsstudier.

For så vidt angår forslaget punkt 1, der drejer sig om hjemmel til at afvikle realafdelingen ved gymnasieskolerne, bemærkes, at det kun er tanken at anvende bestemmelsen over for statens og de kommunale gymnasieskoler.

Forslaget vil endvidere medføre, at der på de omhandlede gymnasier skaffes bedre plads til de egentlige gymnasieklasser og de til gymnasierne knyttede kursus til højere forberedelseseksamen, og at de forhåndenværende lærerkræfter benyttes udelukkende til denne undervisning.

Hvad angår ændringsforslagets punkt 2, ændring af gymnasielovens § 8, bemærkes:

Dette forslag har ikke direkte sammenhæng med de aktuelle sparebestræbelser, men fremsættes alene i denne forbindelse, fordi det under punkt 1 nævnte forslag forudsætter ændring af gymnasieloven.

Hensigten med ændringen af § 8 er alene at tilvejebringe hjemmel for, at undervisningsministeren, såfremt tilgangen til et universitetsstudium ved et studieårs begyndelse må påregnes at blive så betydelig, at forsvarlige undervisningsforhold trods rimelig økonomisk opofrelse fra statens side ikke kan tilvejebringes, er berettiget til at fastsætte regler, der begrænser adgangen til det pågældende studium.

Det er tanken, at en sådan begrænsning kun bør iværksættes for et år ad gangen, og skal ophæves, så snart forholdene gør det muligt.

Det er således forudsat, at denne bemyndigelse alene tages i anvendelse, når den særlige fordelingsordning mellem de bestående universiteter ikke i sig selv er tilstrækkelig til at løse problemerne og der ikke foreligger realistiske muligheder for at tilvejebringe en forsvarlig undervisning.

En sådan situation kan navnlig opstå ved nyetablerede studier, hvor tilgangen et givet år kan blive så stor, at mulighederne for en harmonisk opbygning bliver umuliggjort i lang tid frem, men også ved veletablerede studier kan en uforudset stor tilgang medføre, at man ikke med kort varsel på en for de studerende forsvarlig måde kan skaffe den kapacitetsforøgelse, som den stærkt forøgede tilgang kræver.

Hvorledes en sådan midlertidig tilgangsregulering i givet fald bør gennemføres, ligger ikke klart i detaljer, og jeg har derfor anmodet planlægningsrådet om at overveje dette spørgsmål.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til de enkelte lovforslag, skal jeg anbefale forslagene til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Jeg tillader mig endvidere at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks opsigelse af konventionen af 14. juni 1962 vedrørende oprettelsen af en europæisk rumforskningsorganisation (ESRO).

Konventionen af 14. juni 1962 vedrørende

[Undervisningsministeren.]

oprettelse af en europæisk rumforskningsorganisation (ESRO) trådte i kraft 20. marts 1964. Ved lov af 18. december 1963 om Danmarks deltagelse i det europæiske rumforsknings samarbejde havde folketingets bemyndiget regeringen til at træffe de nødvendige foranstaltninger for Danmarks deltagelse i organisationen og til i de første 8 år efter dennes oprettelse at afholde udgifterne til Danmarks bidrag inden for den fastlagte udgiftsramme.

Ifølge artikel XVII i konventionen kan enhver medlemsstat, efter at konventionen har været i kraft seks år, opsiges denne ved meddelelse til den franske regering. Opsigelsen skal have virkning ved udgangen af det finansår, der følger efter det år, i hvilket opsigelsen blev givet. Konventionen trådte i kraft den 20. marts 1964 og kan således opsiges med virkning fra 31. december 1971, såfremt opsigelsen meddeles inden den 31. december 1970, idet man dog er forpligtet til at bidrage til organisationens udgifter indtil den 20. marts 1972.

Trods årlige bidrag på nu over 10 mill. kr. har Danmark ikke fået et videnskabeligt og teknologisk udbytte af samarbejdet, som står i rimeligt forhold til udgiften, specielt når hensyn tages til andre forskningsprojekter og til den stramme finanspolitik.

En vedtagelse af forslaget og den deraf følgende opsigelse medfører ikke, at Danmark vil være udelukket fra deltagelse i dette samarbejde, når udviklingen gør dette ønskeligt. Regeringen vil holde mulighederne åbne for en ændret beslutning herom og herunder tage hensyn til resultaterne af de europæiske forhandlinger.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg herved anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til statsministeren af Aksel Larsen, Morten Lange og Ømann:

„Hvilken redegørelse kan statsministeren give folketinget for den af regeringen planlagte indkomst- og lønpolitik samt de påtænkte midler til dens iværksættelse?“

Ordføreren for forespørgerne (Aksel Larsen): Vi har stillet følgende forespørgsel til statsministeren: Hvilken redegørelse kan statsministeren give folketinget for den af regeringen planlagte indkomst- og lønpolitik samt de påtænkte midler til dens iværksættelse? Jeg vil gerne som motivering for denne forespørgsel sige følgende.

En egentlig debat om landets økonomiske situation og regeringens økonomiske politik har tinget sidst haft den 15. maj i år. Den debat afslørede just ikke enighed, den udmærkede sig ikke fra regeringspartierne side ved synderlig klarhed, men var på den anden side fra regeringshold ikke præget af katastrofestemning, og man syntes endnu at have håb om, at skatteudskrivningen, momsforhøjelsen, den fortsatte skræppe kreditstramning og det høje renteniveau ville hjælpe til overvindelse af vanskelighederne. Debatten den 15. maj endte med vedtagelse af en dagsorden, der siger, at efter at have taget statsministerens svar på den stillede forespørgsel til efterretning, opfordrer tinget regeringen til — og jeg tillader mig at citere:

„— efter drøftelse med arbejdsmarkedets, de offentligt ansattes og erhvervslivets organisationer og med henblik på den kommende overenskomstperiode at fastlægge en på samfundsøkonomiske hensyn baseret ramme for en socialt afbalanceret indkomstudvikling;

— at tilskynde arbejdsmarkedets hovedorganisationer til at indgå ny aftale om samarbejdet på de enkelte virksomheder;

— og i fornødent omfang at fremme gennemførelsen af ovenstående ved lovgivningsmæssige foranstaltninger.“

Ja, det var dagsordenen, og den blev vedtaget med 86 stemmer mod 73. For dagsordenen stemte kun regeringspartierne medlemmer af folketinget.

Man kunne jo synes, at det var overflødig og kunstigt at lade folketinget vedtage en sådan dagsorden alene med regeringspartierne støtte; en statsministererklæring af samme indhold og ordlyd havde været mere rimelig og værdig og kunne have været tilstrækkelig. Når regeringen valgte dagsordensvejen, må det have været, fordi den ønskede at lade sig højtideligt forpligte ved en folketingsvedtagelse. Regeringen har